

Spis treści

Wstęp	5
Mikroformy	11
PRZYSŁOWIA	11
Przysłowia wokół imion	12
Meteorologiczne	12
Oceny, sądy, charaktery ludzkie	13
Stosunki międzyludzkie	14
Prawdy o świecie	18
O jedzeniu, gościnności	18
Z „Kalendarza uniwersalnego”, Karwina 1930r.	19
Inne sentencje, idiomy gwarowe	20
WYLICZANKI, RYMOWANKI	25
Wyliczanki	25
Rymowanki	28
GODKI – DIALOGI	35
Pieśni ludowe	37
Dziecięce	38
Zalotne, miłosne	44
Weselne	50
Zawodowe, pasterskie	54
Humorystyczne, biesiadne	62
Obrzędowe i rodzinne	69
Religijne	73
Zachowania zwyczajowe	77
W ŻYCIU CODZIENNYM	78
Zwyczajne chrześcijańskie związane z pracą:	78
Z prośbą o ochronę i w podziękę	79

Gość w dom, Bóg w dom	80
Odwiedziny chorych	82
NAJWAŻNIEJSZE ETAPY W ŻYCIU I ZWYCZAJE Z NIMI ZWIĄZANE	83
Narodziny i chrzest	84
Roczek	84
I Komunia Święta	85
Wesele	86
Urodziny i jubileusze	97
Pogrzeb	106
ZWYCZAJE, OBYCZAJE ZWIĄZANE Z ROKIEM KOŚCIELNYM	107
Adwent	107
Boże Narodzenie	109
Powinszowania na Nowy Rok ze starego notatnika	110
Niedziela Palmowa	114
Wielki Czwartek	114
Wielki Piątek	115
Wielka Sobota	115
Wielkanoc	115
Zesłanie Ducha Świętego – Zielone Świątki	117
Boże Ciało	117
Odpusty	117
OBYCZAJE W ROKU KALENDARZOWYM	118
Topienie marzanny	118
Majowe drzewko	118
Noc świętojańska	119
Dożynki	119
Święto Ziemniaka – „Kartofelfest”	120
Wierzenia, baśnie, legendy	121
Z ŻYCIEM LUDZKIM	122
Kobieta przy nadziei	122
Wesele	122
Śmierć	123
ZE ŚWIĘTAMI	124
Wigilia	124
Stary rok	124
Okres wielkanocny – palma	124
ZE ŚWIATOPOGLĄDEM	125
Poświęcenie	125
Sny	125
Wpływ wierzeń na reguły postępowania	125
UTOPCE, ZMORY, STRACHY – ŚLĄSKI HORROR	127
Błędne ogniki – mroczki	128

Jak stary Porwoł wracał ze szychty	128
Jak to opa do chałupy nie mógł trafić	129
Długa droga z Chałupek do Zabełkowa	129
Myłki	129
Utopce	130
O tym jak piękna młynarka poznała bogatego kawalera	130
Dziwny gość w karczmie u Żyda	131
Mierwonka słomy	131
Po robocie na pańskim polu	132
Filomena i utopiec	132
Utopiec na hackich bażołach	133
Hasermon w młynie u Lampy	134
Hasermon drogowskazem	134
Pastuszki i hasermony	135
Utopiec przewoźnikiem	135
Starzik i mały chłopek	136
Kaj sie podziały hasermony?	136
Mory, strzygi	137
Kim były zmory?	137
Mora mie dusiła	138
Piękna dziewczyna strzygą	138
Duchy	139
Dziwny wierny wychodzący z kościoła	139
Czarny kot na drodze	140
Asperges	141
Czornego diabła nie potrzebują	142
PODANIA	143
Skąd Zabełków?	143
Gród Bełka	143
Kozubkowe Jeziorko	143
O księżniczce Ofce, dzielnym Bełku i zabełkowskim młynie	144
O płaczących wierzbach	145
Legenda zabełkowska	146
Baśń o chytrym szewcu Taraburze	147
Gwara śląska	149
Po naszymu o swoim uczyniu	150
Jest taki miejsce na śląskij ziymi – Zabełków	152
Trójwieś pępkym Europy	154
O życiu na pograniczu	156
O szporcie w Zabełkowie	158
Moji miejsce na ziymi	160
Jaka to radość	162

Wiersze okolicznościowe	165
Matce	165
Kaj je tyn Ślonsk? – pytanie dziecka	165
Dla moich wychowanków	166
Do moich uczniów	166
Z życzeniami	168
Dla absolwentów – rocznik 1938	168
Na złoty jubileusz	168
Dla Czesława Rymera – syna I Wojewody Śląskiego	169
Dla Posła do Parlamentu Europejskiego (2008 r.)	169
Oczekiwanie na cud	170
W szpitalu – oddział otolaryngologii	171
Pieczarkowa ballada (Holandia, 2003 r.)	172
Zima	174
Święty Jan w Rudyszwałdzie	174
Dróżką nad potokiem	175
Po Stowku	175
Przy Skotnicy	176
Nowy Dwór	176
Jak ptaki	176
W barze	177
Baromania	177
O folklorze	179
ŚLĄSKIE STROJE LUDOWE	179
TWÓRCY LUDOWI	182
Słownik wyrazów gwarowych	183
Bibliografia	193